

Paraša: Va-jakhel וַיַּעַשׂ אֶת־הַמִּנְרָה זֶהָב טָהוֹר מִקְשֵׁה עֲשָׂה אֶת־הַמִּנְרָה יָרֵכָה וְקָנָה גְבִיעֶיהָ

6 181 písmen

כַּפְתָּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה הֵיוּ: וְשֵׁשׁ קָנִים יִצְאִים מִצְדָּתֶיהָ שְׁלֹשָׁה קָנֵי

1 558 slov

מִנְרָה מִצְדָּה הָאֶחָד וְשְׁלֹשָׁה קָנֵי מִנְרָה מִצְדָּה הַשֵּׁנִי:

122 veršů

Svícen udělal z ryzího zlata, z jednoho kusu svícen udělal, jeho základnu a každé jeho rameno a z něj vystupující kalichy, poupata a květy. A z obou stran vystupujících šest ramen, z jedné strany tři ramena svícnu a tři ramena svícnu z jeho strany druhé.

211 řádek

1 micva

Sidra pro tento týden: Va-jakhel

1. alija (Šemot 35:1-20)

Paraša Va-jakhel začíná shromážděním lidu a oznámením Hospodinových slov. **114. micva:** Nařízení o šestidenním pracovním týdnem a sedmém dni odpočinku. Zopakování výstrahy: Ten, kdo by o šabat pracoval, bude usmrcen. Zákaz rozdělávání ohně o šabat. Moše opakuje Jisra'eli instrukce, které obdržel pro zhotovení miškanu, veškerého náčiní k němu příslušejícímu a kněžských oděvů.

Celá paraša je věnována stavbě svatostánku vyjma úvodní pasáže. V té je zopakováno nařízení neporušovat den odpočinku a zákaz rozdělávání ohně. Proč zrovna na tomto místě?

2. alija (35:21-29)

Jisra'el odevzdává příspěvek na svatostánek, lidé přinášejí vlnu, len, zlato, stříbro, měď, dřevo a drahokamy.

3. alija (35:30-36:7)

Moše povolá Becalela a Aholiava coby zručné řemeslníky, kteří budou vybírání dohlížet a zpracovávat přinesené dary na svatostánek. Becalel a Aholiav zahájí práci na svatyni. Lidé dokonce přinášejí víc, než je třeba a Moše musí sbírku zastavit.

Příspěvíte na dobrou věc? Alepsoň čas od času? A už jste někdy byli svědky toho, že se vybralo tolik, že se sbírka musela zastavit?

4. alija (36:8-19)

Jsou utkány koberce a opony pro stan setkávání.

5. alija (36:20-37:16)

Becalel zhotoví dřevěnou konstrukci svatostánku, vyrobí archu úmluvy z akáciového dřeva potaženého zlatem a také stůl na předkladné chleby.

6. alija (37:17-29)

Výroba menory z jednoho kusu ryzího zlata, oltáře na kadidlo, oleje na pomazání svatyně a smíchání vonných bylin do kadidla.

7. alija (38:1-20)

Výroba měděného (hlavního) oltáře, měděného umyvadla a vytyčení nádvoří. Příbytek je zhotoven přesně podle slov, které Hospodin přikázal Mošemu.

Maftir (Šemot 30:11-16)

Zvláštní maftir pro šabat šekalim. Nařízení o sečtení lidu Jisra'ele. Každý bez rozdílu, chudý nebo bohatý, má přinést půl šekelu stříbra a ten odevzdat do stanu setkávání jako obnos za smírčí oběti, kterými budou usmiřovány hříchy Jisra'ele.

Haftara (2. královská 12:1-17)

Zváštní haftara na šabat šekalim popisuje vládu krále Jehoáše, který vybral stříbro na údržbu a opravy Chrámu.

Když ještě v Jeruzalémě stál Chrám, přispíval každý Žid na Chrám půl šekelu ročně. Vybrané prostředky se používaly především na nákup obětí a dalších surovin nutných pro chod chrámové bohoslužby. Zbylé peníze se používaly na různé účely, včetně zajištění platů pro soudce v Sanhedrinu, na údržbu Chrámu a záležitosti s ním spojené.

Tato každoroční daň, známá jako **machacit ha-šekel**, byla splatná 1. dne měsíce nisanu. O měsíc dříve, 1. adaru, začaly soudy vysílat posly, kteří měli roznést upomínky k této povinnosti. Proto si tuto dávnou praxi připomínáme během šabatu, který předchází (nebo přímo připadá) na Roš chodeš adar. Během přestupného roku jako je letos, se jedná o Roš chodeš adar II. Šabat šekalim je prvním ze čtyř šabatů, které nás budou provázet měsícem adar II a připraví nás na svátky Purim a Pesach.

Šabat šekalim

Šabat Šekalim měl lidem připomenout, že je čas zaplatit daň půl šekelu, která sloužila k zajištění společných obětí a údržbě Chrámu. Haftara pro tento zvláštní šabat vypráví o epizodě z období králů, kdy bylo třeba zajistit řádný výběr a rozdělení těchto prostředků:

„Třiadvacátého roku Jehoášova kralování však kněží Chrám neopravovali. Král Jehoáš si proto zavolal velekněze Jehojadu a ostatní kněží a řekl jim: „Proč neopravujete dům? Nyní tedy už nevybírejte od svých známých, ale ať dávají peníze na opravu domu přímo!“ Kněží totiž povolili nebrat od lidu peníze a dům neopravovat. Kněz Jehojada vzal jednu truhlu, udělal do jejího víka otvor a postavil ji vedle oltáře k pravici každého přichozího do Hospodinova domu, a kněží, strážci prahu, tam dávali všechny peníze přinesené do domu Hospodinova.“

(7-10)

Pokladnice byla umístěna tak, aby měli všichni přehled o tom, jak ostaní plní své povinnosti. Někteří učenci si všimli jejího umístění u vchodu do Chrámu na pravé straně a vyvodili z toho, že to bude také vhodné místo pro mezuzu, která obsahuje první dva odstavce Šema, jak je uvedeno v této pasáži z Talmudu:

Odkud máme příkaz, aby mezuzá byla připevněna na pravé straně? Jak se učí v baraitě: Když verš říká: „A napíšeš je na veřeje svého domu (bejtecha)“, slovo bejtecha se vykládá jako bi'atecha, tvůj příchod, tj. mezuzá musí být připevněna na straně, kterou vcházíš, tedy zprava. Nemůže to být i zleva? ... Rav Šmuel bar Acha řekl před ravem Papou jménem Ravy bar Uly, že požadavek, aby byla mezuzá připevněna na pravé straně od vchodu, je odvozen z následujícího verše: „Kněz Jehojada vzal jednu truhlu a udělal do jejího víka otvor a dal ji vedle oltáře k pravici každého přichozího do Hospodinova domu, a kněží, strážci prahu, tam dávali všechny peníze přinesené do domu Hospodinova.“ Z toho vyplývá, že předmět určený pro ty, kdo vstupují do domu, je umístěn po pravici toho, kdo do domu vstupuje. (Menachot 34a)

Naši učenci v této pasáži z Gemary přemítají o tom, jak si v běžném životě připomínat určité priority. Podle jejich názoru je důležité mít takové připomínky stále na očích. Umístění truhly, která sloužila ke shromažďování prostředků na údržbu Chrámu na nejfrekventovanějším místě, bylo jasnou připomínkou důležitosti jejího údělu. A tak i umístění mezuzy, byť symbolické, nám vizuálně připomíná výjimečnost skutečnosti, na kterou odkazuje.

